

VODIČ ZA MEDIJE

Izvještavanje o nasilju nad ženama i femicidu
Iskustva, preporuke i praktični alati

Finansira
Evropska unija

GOETHE
INSTITUT

Akademie

doku.ba

(Ovaj edukativni materijal je nastao uz podršku Innovation. Media. Minds.: EU podrška javnom novinarstvu na Zapadnom Balkanu kojeg provodi [Goethe-Institut Bosnien und Herzegowina](#) u ime Europske komisije, u saradnji s [DW Akademie](#).
Sadržaj ovog materijala isključiva je odgovornost Udruženja [Doku.ba](#) i ne odražava nužno stavove Europske unije.)

► Pogledajte dokumentarni film “Mračna soba”

<https://youtu.be/r3l-ZGnXZ9g?si=uTxEmiB07jDbK18l>

O vodiču

Ovaj vodič nastao je tokom rada na dokumentarnom filmu “Mračna soba”, o femicidu i nasilju nad ženama u Bosni i Hercegovini. Tokom istraživanja razgovarali smo sa ženama koje su preživjele nasilje, ali i sa policijskim službenicima, tužiocima, psiholozima, socijalnim radnicima, predstavnicima sigurnih kuća i drugim stručnjacima koji svakodnevno rade sa žrtvama.

Svjesni smo da već postoje profesionalni kodeksi i smjernice za izvještavanje o rodno zasnovanom nasilju. Ovaj vodič nije njihova zamjena. On predstavlja zbir iskustava koja smo stekli radeći na jednoj od medijski najosjetljivijih tema, uz nadu da će biti korisna kolegama koji će se sličnim pričama baviti u budućnosti.

Tokom rada pokazalo se da poštovanje profesionalnih i etičkih principa nije važno samo zbog zaštite sagovornica. Takav pristup gradi povjerenje, olakšava saradnju sa žrtvama i stručnjacima te omogućava odgovornije i kvalitetnije novinarsko izvještavanje.

U prvom dijelu vodiča predstavljamo iskustva stečena tokom rada na filmu i preporuke koje iz njih proizlaze, dok drugi dio donosi praktične alate i referentne informacije koje mogu biti korisne u svakodnevnom novinarskom radu.

Redakcija doku.ba

DIO I

Iskustva i preporuke iz rada na filmu

Šta smo naučili o nasilju

Tokom rada na filmu jedna od najvažnijih stvari koje smo naučili jeste da nasilje gotovo nikada ne počinje fizičkim napadom. U većini slučajeva riječ je o procesu koji traje mjesecima ili godinama i uključuje kontrolu, izolaciju, prijetnje, ponižavanje, ucjene i stvaranje osjećaja straha. Kada izvještavamo o nasilju, važno je da pokušamo prikazati taj širi kontekst, a ne samo posljednji čin nasilja.

U javnosti se često postavlja pitanje: “Zašto nije otišla?” Mnogo je važnije pitati šta je ženu sprječavalo da ode. Strah za vlastiti život, briga za djecu, finansijska ovisnost, emocionalna manipulacija i nepovjerenje u institucije samo su neki od razloga zbog kojih žene ostaju u nasilnim odnosima.

Razgovori sa stručnjacima pokazali su i da trenutak kada žena odluči napustiti nasilnika često predstavlja period najvećeg rizika od teškog nasilja ili femicida. Zato medijsko izvještavanje ne bi smjelo pojednostavljivati složene okolnosti u kojima se žrtve nalaze niti njihove odluke posmatrati izvan šireg konteksta.

Razumijevanje dinamike nasilja važno je ne samo zbog tačnijeg izvještavanja, već i zato što pomaže razbijanju predrasuda koje odgovornost za nasilje prebacuju na žrtvu umjesto na počinitelja.

Kako smo razgovarali sa ženama koje su preživjele nasilje

Jedan od najvažnijih dijelova rada na filmu bio je način na koji smo pristupali ženama koje su preživjele nasilje. Od početka nam je bilo važno da njihov osjećaj sigurnosti bude važniji od samog intervjua.

Prvi kontakt ostvarivali smo u saradnji sa psiholozima i stručnjacima koji su već radili sa sagovornicama. Oni su bili uključeni u dogovor o razgovoru i, kada je to bilo potrebno, prisustvovali su intervjuima. Takav pristup doprinio je osjećaju povjerenja i pružao dodatnu podršku ženama koje su govorile o traumatičnim iskustvima.

Prije svakog intervjua detaljno smo objašnjavali kako će razgovor izgledati, na koji način će biti zaštićen identitet sagovornice i gdje će snimljeni materijal biti korišten. Sagovornice su imale priliku vidjeti kadar, odobriti način zaštite identiteta i odlučiti u kojem obimu žele učestvovati.

Posebnu pažnju posvetili smo informiranom pristanku. Svaka sagovornica prije intervjua ispunila je obrazac kojim je jasno definirala pod kojim uslovima pristaje na razgovor i korištenje snimljenog materijala.

Ovakav pristup zahtijeva više vremena i pripreme, ali pokazao se ključnim za izgradnju povjerenja. Istovremeno, doprinosi zaštiti dostojanstva osoba koje su preživjele nasilje i predstavlja važan dio odgovornog novinarskog rada.

Preporuke za odgovorno izvještavanje

1. Nasilje nazovite pravim imenom

Izbjegavajte izraze poput porodična drama, ljubavna tragedija ili zločin iz strasti. Takve formulacije umanjuju ozbiljnost nasilja i prikrivaju odgovornost počinitelja.

Koristite precizne termine poput nasilje u porodici, partnersko nasilje, rodno zasnovano nasilje i, kada za to postoje činjenice, femicid.

2. Ne prebacujte odgovornost na žrtvu

Izvještavanje nikada ne bi smjelo sugerirati da je žrtva odgovorna za nasilje koje je pretrpjela.

Izbjegavajte pitanja poput: Zašto nije otišla?, Zašto nije prijavila nasilje? ili Zašto se vratila nasilniku? Umjesto toga objasnite okolnosti koje ženama otežavaju izlazak iz nasilnog odnosa.

3. Ne tražite opravdanja za nasilje

Ljubomora, stres, finansijski problemi ili alkohol nisu uzroci nasilja niti ga mogu opravdati.

Odgovornost za nasilje uvijek snosi osoba koja ga je počinila.

4. Zaštitite dostojanstvo i privatnost žrtve

Posebnu pažnju posvetite zaštiti identiteta.

Ne objavljujte fotografije bez saglasnosti, adrese, lične podatke niti informacije koje mogu ugroziti sigurnost žrtve ili njene djece.

U manjim sredinama zaštita imena često nije dovoljna. Kombinacija mjesta stanovanja, zanimanja, porodičnih okolnosti ili drugih detalja može biti dovoljna da osoba bude prepoznata.

Pravo javnosti da bude informirano nikada ne smije biti važnije od sigurnosti osobe koja je preživjela nasilje.

5. Posebno zaštitite djecu

Djeca koja odrastaju u porodicama u kojima postoji nasilje nisu samo svjedoci, nego i žrtve nasilja. Njihov identitet treba zaštititi čak i kada roditelji ili staratelji pristanu na razgovor. Ne objavljujte fotografije, naziv škole, razred niti druge podatke koji mogu dovesti do njihove identifikacije. Intervjue s djecom treba raditi samo kada za to postoje jasni profesionalni razlozi i uz odgovarajuću stručnu procjenu i zaštitu.

6. Izbjegavajte senzacionalizam

Detaljni opisi nasilja, uznemirujuće fotografije i dramatični naslovi rijetko doprinose razumijevanju problema.

Cilj izvještavanja nije privući više klikova, nego publici pružiti tačne, provjerene i korisne informacije.

7. Posebnu pažnju posvetite naslovima

Čak i kada je tekst profesionalno napisan, naslov može relativizirati ili romantizirati nasilje.

Izbjegavajte formulacije poput Porodična svađa završila tragedijom, Ljubomora okončana smrću ili Zločin iz strasti.

Naslov treba jasno opisivati činjenice i odgovornost, na primjer: Muškarac osumnjičen za ubistvo supruge ili Ubijena žena koja je ranije prijavljivala nasilje.

8. Dajte kontekst

Nasilje nije izolovan događaj.

Kada je moguće, uključite podatke o rasprostranjenosti nasilja, informacije o dostupnim mehanizmima zaštite, stavove stručnjaka, iskustva organizacija koje rade sa žrtvama, ali i informacije o postupanju nadležnih institucija.

Na taj način pojedinačni slučaj postaje prilika za razumijevanje šireg društvenog problema.

9. Razmišljajte o posljedicama objavljenog sadržaja

Prije objave postavite nekoliko pitanja:

- Da li ovaj sadržaj doprinosi razumijevanju problema?
- Da li štiti dostojanstvo žrtve?
- Da li sadrži informacije koje mogu pomoći osobama koje trpe nasilje?
- Da li je javni interes zaista veći od moguće štete?

Svaka objavljena priča može dodatno traumatizirati žrtvu i njenu porodicu, ali može biti i razlog zbog kojeg će neka druga žena prvi put odlučiti potražiti pomoć.

Zaključak

Izveštavanje o nasilju nad ženama nije samo novinarski zadatak. Ono je i pitanje društvene odgovornosti.

Način na koji mediji izveštavaju može oblikovati razumijevanje nasilja u javnosti, razbijati predrasude i potaknuti žrtve da potraže pomoć. S druge strane, senzacionalizam, relativiziranje nasilja ili prebacivanje odgovornosti na žrtvu mogu dodatno traumatizirati osobe koje su preživjele nasilje i učvrstiti štetne društvene obrasce.

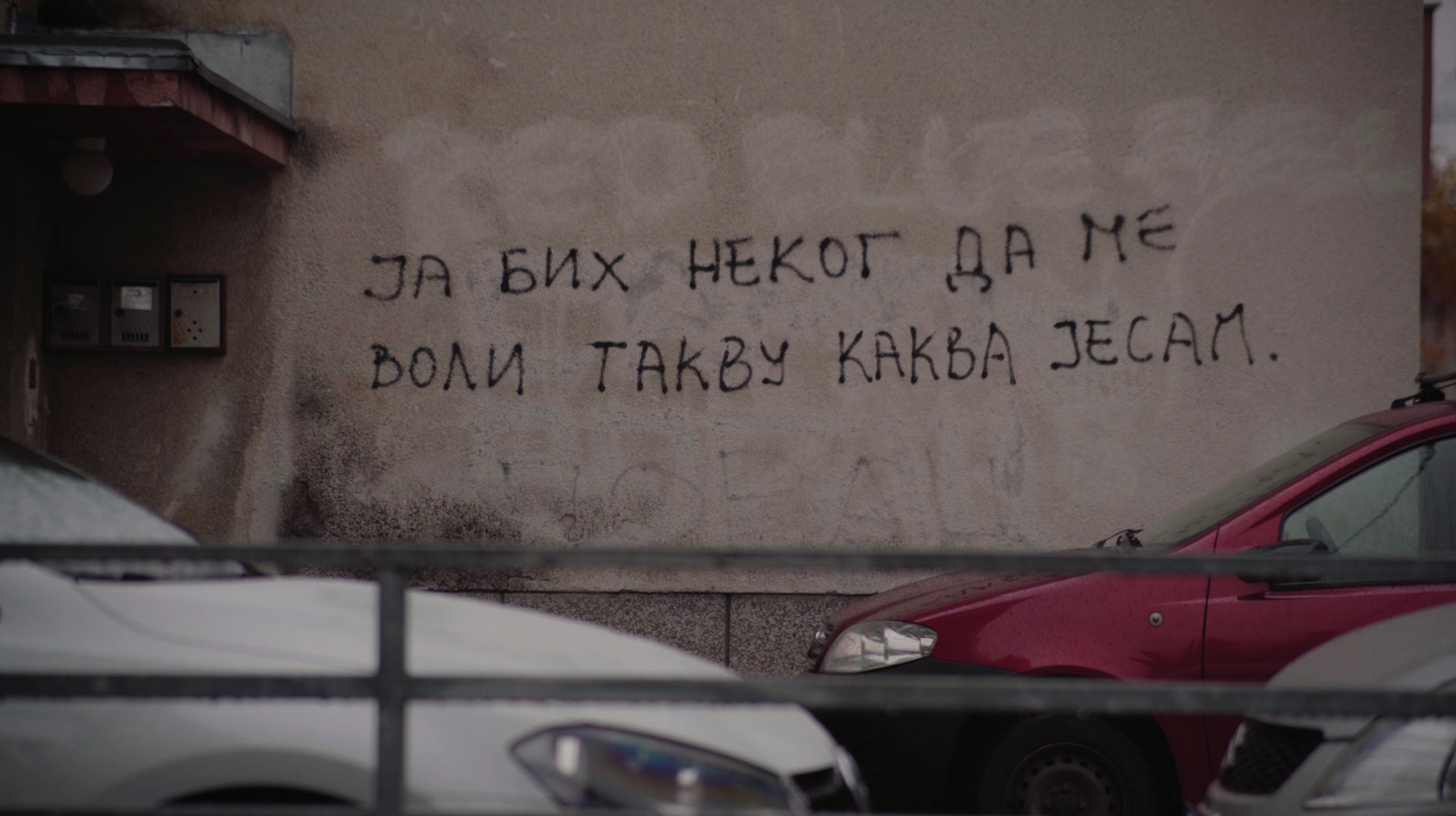
Tokom rada na ovom filmu uvjerali smo se da odgovorno novinarstvo podrazumijeva mnogo više od tačnog prenošenja činjenica. Ono zahtijeva razumijevanje konteksta, poštovanje dostojanstva sagovornika i svijest da svaka objavljena priča može imati stvarne posljedice.

Nadamo se da će iskustva i preporuke predstavljene u ovom vodiču pomoći novinarima i urednicima da o nasilju nad ženama izveštavaju profesionalno, odgovorno i s punim poštovanjem prema osobama čije priče prenose.

DIO II

Praktični prilozi i referentni materijali

ЈА БИХ НЕКОГ ДА МЕ
БОЛИ ТАКВУ КАКВА ЈЕСАМ.

Šta je femicid?

Femicid nije sinonim za ubistvo žene. Riječ je o ubistvu žene koje je motivirano njenim rodom ili je posljedica rodno zasnovanog nasilja. Najčešće se događa u kontekstu partnerskog ili porodičnog nasilja, nakon dugotrajnog obrasca kontrole, prijetnji i zlostavljanja.

U medijskom izvještavanju važno je razlikovati ubistvo žene od femicida. Termin femicid treba koristiti odgovorno i na osnovu dostupnih činjenica, poput nalaza istrage, sudskih utvrđenja ili procjena nadležnih institucija i relevantnih stručnjaka. Preuranjena ili neutemeljena upotreba ovog pojma može dovesti do njegove relativizacije i umanjiti njegov značaj.

Kada postoje osnovi da je riječ o femicidu, novinar bi trebao objasniti na čemu zasniva takvu kvalifikaciju. Time se javnosti pruža tačna informacija, a istovremeno se doprinosi boljem razumijevanju rodno zasnovanog nasilja kao društvenog problema, a ne izolovanog krivičnog djela.

Zapamtite

Ne treba svako ubistvo žene nazivati femicidom. Jednako tako, kada postoje jasni pokazatelji da je riječ o rodno zasnovanom ubistvu, važno je taj pojam koristiti precizno i obrazloženo.

Zakonski okvir

Prilikom izvještavanja o nasilju nad ženama i nasilju u porodici važno je poznavati osnovni pravni okvir kojim su uređena prava žrtava, obaveze institucija i postupanje u slučajevima nasilja.

Bosna i Hercegovina je ratificirala međunarodne konvencije koje predstavljaju temelj zaštite žena od nasilja i obavezuju domaće institucije na njihovu primjenu.

Međunarodni okvir

- Konvencija Vijeća Evrope o sprečavanju i borbi protiv nasilja nad ženama i nasilja u porodici (Istanbul-ska konvencija) – osnovni međunarodni dokument koji definiše obaveze država u prevenciji nasilja, zaštiti žrtava i procesuiranju počilaca.
- Konvencija o eliminaciji svih oblika diskriminacije žena (CEDAW) – obavezuje države da poduzimaju mjere za zaštitu žena od nasilja i diskriminacije.

Federacija Bosne i Hercegovine

- Krivični zakon Federacije BiH
- Zakon o zaštiti od nasilja u porodici i nasilja prema ženama u Federaciji BiH
- Zakon o krivičnom postupku Federacije BiH

Republika Srpska

- Krivični zakonik Republike Srpske
- Zakon o zaštiti od nasilja u porodici Republike Srpske
- Zakon o krivičnom postupku Republike Srpske

Brčko distrikt Bosne i Hercegovine

- Krivični zakon Brčko distrikta BiH
- Zakon o zaštiti od nasilja u porodici Brčko distrikta BiH
- Zakon o krivičnom postupku Brčko distrikta BiH

Šta je važno za novinare?

Prilikom izvještavanja korisno je pozivati se na relevantne zakonske odredbe kada se govori o:

- zaštitnim mjerama koje su izrečene ili nisu izrečene;
- obavezama policije, tužilaštva i sudova;
- pravima žrtava na zaštitu i podršku;
- odgovornosti institucija u postupanju po prijavama nasilja.

Pozivanje na zakonski okvir doprinosi tačnosti izvještavanja i pomaže javnosti da razumije kako sistem treba funkcionirati i gdje eventualno dolazi do njegovih propusta.

Obrazac informiranog pristanka

Razgovor sa osobom koja je preživjela nasilje ne počinje uključivanjem kamere ili diktafona. Prije intervjua važno je osigurati da sagovornica jasno razumije svrhu razgovora, način na koji će njen iskaz biti korišten i koja su njena prava tokom cijelog procesa.

Zbog toga smo tokom rada na filmu koristili obrazac informiranog pristanka. Njegova svrha nije samo formalna saglasnost za intervju, već prije svega zaštita dostojanstva, privatnosti i autonomije osobe koja pristaje govoriti o traumatičnim iskustvima.

Obrazac omogućava sagovornici da unaprijed zna:

- u koju svrhu će intervju biti korišten;
- gdje će biti objavljen;
- na koji način će njen identitet biti zaštićen;
- da u svakom trenutku može odustati od razgovora ili ograničiti način korištenja snimljenog materijala.

Takav pristup doprinosi izgradnji povjerenja između novinara i sagovornice te smanjuje mogućnost dodatne traumatizacije.

U prilogu ovog vodiča nalazi se primjer obrasca informiranog pristanka koji mediji mogu prilagoditi vlastitim potrebama.

Zaštita djece u medijskom izvještavanju

Nasilje u porodici ne pogađa samo ženu koja ga preživljava. Posljedice često osjećaju i djeca koja odrastaju u okruženju straha, kontrole i nesigurnosti. Zbog toga su i ona žrtve nasilja, čak i kada nisu bila direktno izložena fizičkom napadu.

Prilikom izvještavanja o ovakvim slučajevima zaštita djece mora biti jedan od osnovnih prioriteta.

To podrazumijeva da:

- identitet djeteta bude zaštićen, čak i kada roditelj ili staratelj pristane na razgovor;
- ne objavljuju fotografije, naziv škole, razred ili druge podatke koji mogu dovesti do identifikacije;
- se razgovori s djecom vode samo kada za to postoje opravdani razlozi i uz odgovarajuću stručnu procjenu i podršku;
- djeca ne predstavljaju samo kao svjedoci nasilja, nego kao osobe koje i same trpe njegove posljedice.

Novinari bi trebali imati na umu da medijski sadržaj ostaje trajno dostupan. Informacije objavljene danas mogu djecu pratiti godinama i utjecati na njihovu privatnost, sigurnost i razvoj. Zato pravo javnosti da bude informirana nikada ne smije biti važnije od najboljeg interesa djeteta.

Naslovi i oprema teksta

Naslov je često jedini dio teksta koji će veliki broj ljudi pročitati. Zbog toga način na koji je događaj predstavljen u naslovu može imati jednak, a ponekad i veći utjecaj od samog sadržaja članka.

Izbjegavajte naslove koji romantiziraju nasilje, umanjuju odgovornost počinitelja ili sugeriraju da je riječ o izolovanom događaju ili “porodičnoj tragediji”. Takve formulacije mogu doprinijeti pogrešnom razumijevanju nasilja i relativizirati njegovu ozbiljnost.

Umjesto toga, naslov treba biti činjeničan, precizan i usmjeren na ono što se zaista dogodilo.

Izbjegavajte:

- Porodična svađa završila tragedijom
- Ljubomora okončana smrću
- Zločin iz strasti

Koristite:

- Muškarac osumnjičen za ubistvo supruge
- Ubijena žena koja je ranije prijavljivala nasilje
- Podignuta optužnica za ubistvo žene nakon višemjesečnog nasilja

Ista pravila vrijede i za fotografije, ilustracije, video-opremu i objave na društvenim mrežama. Vizuelni elementi ne bi trebali senzacionalizirati nasilje niti otkrivati identitet žrtava ili njihove djece. Njihova svrha treba biti informiranje javnosti, a ne izazivanje šoka ili prikupljanje većeg broja pregleda.

Institucije

Prilikom izvještavanja o nasilju nad ženama i nasilju u porodici novinari često trebaju provjerene informacije, stručna pojašnjenja ili podatke o dostupnim oblicima podrške. Korisno je imati pregled institucija i organizacija koje mogu pružiti relevantne informacije ili pomoć žrtvama.

- SOS telefoni za žrtve nasilja u Federaciji BiH
- SOS telefoni za žrtve nasilja u Republici Srpskoj
- SOS telefoni za žrtve nasilja u Brčko distriktu
- Sigurne kuće
- Centri za socijalni rad
- Ministarstvo unutrašnjih poslova FBiH
- Ministarstvo unutrašnjih poslova RS
- Ministarstvo unutrašnjih poslova Brčko distrikta
- Tužilaštva
- Organizacije koje pružaju pravnu, psihološku i socijalnu podršku žrtvama nasilja
- Kontakt relevantnih institucija za zaštitu ljudskih prava i ravnopravnost spolova

Dodatni izvori i literatura

Ovaj vodič ne zamjenjuje postojeće profesionalne standarde i smjernice za izvještavanje o nasilju nad ženama. Novinarima koji žele detaljnije proučiti ovu temu preporučujemo sljedeće izvore:

- Kodeks za štampane i online medije Bosne i Hercegovine;
- Smjernice Regulatorne agencije za komunikacije Bosne i Hercegovine;
- Istanbulska konvencija Vijeća Evrope;
- Konvencija o eliminaciji svih oblika diskriminacije žena (CEDAW);
- UNESCO-ove smjernice za izvještavanje o rodno zasnovanom nasilju;
- Smjernice UN Women za medijsko izvještavanje o nasilju nad ženama;
- Dart Center for Journalism and Trauma – preporuke za izvještavanje o traumatskim događajima;
- Relevantna istraživanja, publikacije i izvještaji domaćih institucija i organizacija civilnog društva koje se bave zaštitom žena od nasilja.

Kontinuirano stručno usavršavanje i upoznavanje s novim istraživanjima doprinosi kvalitetnijem izvještavanju, boljem razumijevanju rodno zasnovanog nasilja i odgovornijem odnosu medija prema žrtvama.

PRILOG 1

Obrazac informiranog pristanka za intervju

Naziv projekta / filma:

Organizacija:

Ime i prezime sagovornice (nije obavezno ukoliko se vodi anonimna evidencija):

Svrha intervjuja

Objašnjeno mi je da će se intervju koristiti u okviru gore navedenog projekta te da mi je poznata svrha prikupljanja i objavljivanja mog iskaza.

☐ DA ☐ NE

Razumijem da:

- ☐ mogu odbiti odgovoriti na bilo koje pitanje
- ☐ mogu prekinuti intervju u bilo kojem trenutku
- ☐ mogu zatražiti pauzu tokom razgovora
- ☐ mi je objašnjeno gdje će materijal biti objavljen
- ☐ upoznata sam s načinom zaštite mog identiteta

Odobravam:

Prikaz mog lica

☐ Da

☐ Ne

Korištenje mog glasa

☐ Da

☐ Ne

Korištenje mog imena

☐ Punim imenom

☐ Samo imenom

☐ Pseudonim

☐ Potpuna anonimnost

Dodatne napomene

Potvrđujem da sam sve navedeno razumjela i da dobrovoljno pristajem na intervju.

Datum

Potpis

PRILOG 2

Kontrolna lista za novinare prije objave

Prije objavljivanja priče postavite sebi sljedeća pitanja:

Tačnost

- ☐ Jesu li sve činjenice provjerene?
- ☐ Koristim li preciznu terminologiju?
- ☐ Ako koristim pojam femicid, mogu li objasniti na čemu se ta kvalifikacija zasniva?

Kontekst

- ☐ Objašnjavam li širi kontekst nasilja?
- ☐ Jesu li uključene informacije o dostupnim oblicima zaštite ili podrške?
- ☐ Jesu li predstavljeni relevantni stavovi stručnjaka ili institucija?

Zaštita žrtve

- ☐ Jesam li zaštitio/la identitet žrtve?
- ☐ Postoji li neki detalj koji može dovesti do njenog prepoznavanja?
- ☐ Hoće li objava ugroziti njenu sigurnost?

Zaštita djece

- ☐ Može li bilo koji podatak dovesti do identifikacije djeteta?
- ☐ Jesam li izbjegao/la nepotrebne informacije o djeci?

Etičnost

- ☐ Prebacuje li tekst odgovornost na počinitelja, a ne na žrtvu?
- ☐ Sadrži li naslov ili fotografija elemente senzacionalizma?
- ☐ Da li bih bio spreman ovaj tekst pokazati osobi o kojoj pišem?

Ako na bilo koje od ovih pitanja ne možete odgovoriti potvrdno, razmislite da prije objave doradite tekst.

PRILOG 3

Primjeri dobre i loše novinarske prakse

Situacija	Loša praksa	Dobra praksa	Zašto je važno?
Naslov	Ljubomora završila tragedijom	Muškarac osumnjičen za ubistvo supruge	Naslov ne smije romantizirati nasilje niti prikrivati odgovornost počinitelja.
Opis događaja	Nakon burne bračne svađe dogodila se tragedija.	Prema navodima policije, muškarac je osumnjičen da je usmrtio svoju suprugu.	Činjeničan opis ne izjednačava odgovornost žrtve i počinitelja.
Terminologija	Porodična drama, zločin iz strasti, ljubavna tragedija	Nasilje u porodici, partnersko nasilje, rodno zasnovano nasilje	Precizni termini pomažu javnosti da razumije prirodu nasilja.
Korištenje pojma femicid	Svako ubistvo žene nazvati femicidom.	Pojam koristiti kada postoje činjenice koje ukazuju na rodno zasnovano ubistvo te objasniti na čemu se kvalifikacija zasniva.	Time se čuva vjerodostojnost i težina samog pojma.
Odnos prema žrtvi	Zašto nije otišla?	Koje su okolnosti otežavale izlazak iz nasilnog odnosa?	Fokus se prebacuje sa žrtve na uzroke nasilja i odgovornost počinitelja.
Objašnjenje nasilja	Bio je ljubomoran, bio je pod stresom, imao je finansijskih problema.	Navesti činjenice bez traženja opravdanja za nasilje.	Nijedna okolnost ne opravdava nasilje.
Kontekst	Izvijestiti samo o ubistvu.	Objasniti da je nasilju često prethodio dugotrajan obrazac kontrole, prijetnji ili ranijih prijava, ako to potvrđuju činjenice.	Pomaže razumijevanju nasilja kao procesa, a ne izolovanog događaja.
Sagovornici	Oslanjati se na izjave komšija i prolaznika.	Koristiti informacije policije, tužilaštva, sudova i relevantnih stručnjaka.	Smanjuje rizik od širenja nagađanja i stereotipa.
Fotografije	Objaviti fotografije žrtve, kuće ili profila s društvenih mreža.	Koristiti neutralne ilustracije ili fotografije koje ne otkrivaju identitet.	Štiti privatnost i sigurnost žrtve i porodice.
Djeca	Navesti školu, razred ili druge podatke po kojima se dijete može prepoznati.	U potpunosti zaštititi identitet djece i izostaviti identifikacijske podatke.	Djeca su posebno ranjiva i imaju pravo na zaštitu privatnosti.
Naslovna fotografija i oprema	Uznemirujuće fotografije mjesta zločina ili tijela.	Neutralna ilustracija ili fotografija institucije, uz informativan naslov.	Vizuelni elementi ne smiju senzacionalizirati nasilje.
Cilj priče	Fokus na šokantnim detaljima i broju klikova.	Fokus na činjenicama, odgovornosti počinitelja, postupanju institucija i dostupnoj pomoći.	Novinarstvo treba informirati javnost i doprinosti razumijevanju problema, a ne eksploatisati tragediju.

Finansira
Evropska unija

GOETHE
INSTITUT

Akademie

doku.ba

(Ovaj edukativni materijal je nastao uz podršku Innovation. Media. Minds.: EU podrška javnom novinarstvu na Zapadnom Balkanu kojeg provodi [Goethe-Institut Bosnien und Herzegowina](#) u ime Europske komisije, u saradnji s [DW Akademie](#).
Sadržaj ovog materijala isključiva je odgovornost Udruženja [Doku.ba](#) i ne odražava nužno stavove Europske unije.)